

Wprowadzenie

W dziewiątym numerze „Logopedii Silesiany” została przyjęta ujednolicona struktura, którą stanowią artykuły naukowe o charakterze teoretycznym (opracowania przeglądowe i koncepcyjne) oraz praktycznym (prezentujące wyniki badań empirycznych i procedury postępowania diagnostycznego w poszczególnych zaburzeniach mowy), dotyczące ludzkiej komunikacji, jej przebiegu, rozwoju i zaburzeń. Tom jest poświęcony zarówno zagadnieniom związanym z rozpadem umysłowych struktur poznawczych i rozpadem kompetencji językowej i komunikacyjnej, jak i opisowi, ocenie oraz terapii głosu i mówienia. Ważnym aspektem są także prace naukowo-badawcze, których problematyka obejmuje ważne kwestie z zakresu zaburzeń czynności połykania.

Autorzy artykułów tomu, stosując w analizie różne sposoby badania języka w użyciu, pozostają w nurcie kognitywnego namysłu nad językiem, gdyż – jak pisze George Lakoff w *Przedmowie* do książki Benjamina K. Bergena *Latające świnie* – „[...] język nabiera sensu dzięki układom czuciowo-ruchowym i emocjonalnym mózgu, które wyznaczają cele i pozwalają wyobrazić sobie, rozpoznać i wykonywać czynności. [...] Istota naszego człowieczeństwa, nasza zdolność do myślenia i używania języka, jest w całości wynikiem działania naszego ciała i mózgu”.

Po raz kolejny opisanie języka i zachowań językowych wymagało od badaczy, reprezentujących różne naukowe dyscypliny, uwzględnienia szerokiego punktu widzenia, tylko bowiem wieloaspektowe badania nad kształtowaniem się kompetencji komunikacyjnej, w odniesieniu do różnego rodzaju deficytów poznawczych, intelektualnych, neurologicznych, dostarczają interesujących informacji w dyskusji nad mózgowymi, poznawczymi i socjalizacyjnymi mechanizmami przyswajania języka.

Przeprowadzone obserwacje jednostkowych przypadków oraz wyniki uzyskane w grupach badawczych służyły wypracowywaniu procedur do zastosowa-

nia w terapii osób z trudnościami w zakresie komunikowania się. Przedstawione w artykułach zagadnienia udowodniają zasadność wprowadzania procedur postępowania logopedycznego opartego na dowodach.

Dzięki środkom pozyskanym w ramach programu „Wsparcia dla czasopism naukowych” w 2020 roku redakcja czasopisma zintensyfikowała działania na rzecz dotarcia do światowego kręgu odbiorców i zwiększenia zakresu umiędzynarodowienia periodyku.

Z zaszczycem i przyjemnością oddajemy w ręce Czytelników wielojęzyczny tom, w którym czternaście artykułów występuje w wersji dwujęzycznej (angielskiej i polskiej), pięć jest opublikowanych w języku angielskim, jeden – w języku czeskim, jeden – w języku rosyjskim. Dwie recenzje, zamykające tom, opublikowano w języku polskim.

Co istotne, rosnące zainteresowaniem pismem – coraz większa liczba napływających propozycji artykułów – sprawiło, że zdecydowaliśmy, że od 2021 roku „Logopedia Silesiana” będzie ukazywała się w trybie półrocznym.

Zachęcając Państwa do lektury opracowań prezentowanych w tomie, wyrażam głęboką wdzięczność przede wszystkim Autorom za ich trud i nieoceniony udział w rozwoju logopedycznej nauki. Słowa uznania kieruję także do Recenzentów oraz Redaktorów za ich pracę na rzecz powstania tomu.

Olga Przybyła

Introduction

The ninth volume of *Logopedia Silesiana* presents a new and unified structure of the journal, now including both theoretical articles (be it reviews or original contributions) and practical articles (the results of empirical studies and the diagnostic procedures for particular speech disorders) that are related to human communication: its development, disorders, and, finally, the process itself. This volume is devoted to the issues connected with the disintegration of cognitive structures, the disturbances of linguistic or communication competences, and the description and assessment of speech and speech therapy, not to mention the applications of the latter. Yet another important feature is the inclusion of scientific papers focusing on the issues of swallowing disorders.

Employing different methodological frameworks in their analyses of language in use, the articles included in this volume contribute to the cognitive reflection upon language since, as George Lakoff claims in his “Foreword” to Benjamin K. Bergen’s *Louder Than Words: The New Science of How the Mind Makes Meaning*, “Language is made meaningful via the sensory-motor and emotional systems, which define goals and imagine, recognize, and carry out actions. [...] [O]ur essential humanness, our ability to think and use language, is wholly a product of our physical bodies and brains.”

Once again, the complex descriptions of language and linguistic behaviour required the scholars trained in diverse academic disciplines to put their contributions into a broader perspective; after all, only multidimensional studies on the development of communication skills in the context of various cognitive, intellectual, and neurological disorders allow us to gather valuable information that contributes to the discussions on brain, cognitive, and social mechanisms of language acquisition.

The case studies and the results of study groups presented in this volume make it possible to formulate therapeutic procedures applicable to the patients suffer-

ing from communication disorders. The issues discussed in these articles justify the need for the evidence-based speech therapy procedures.

The funds provided by the programme of support for the academic journals, “Wsparcie dla czasopism naukowych,” has resulted in the intensification of our activities aimed at reaching the global audience and revising the profile of our journal in order to meet the international standards.

It is our pleasure to proudly present this multilanguage issue containing fourteen articles in both Polish and English, five articles in English exclusively, one in Czech, and one in Russian. Closing the volume, two reviews are published in Polish.

It is important to note that the growing readership of and interest in our journal – manifested in the high number of submissions – have motivated us to transform *Logopedia Silesiana* into a biannual journal.

We do invite you to read the articles presented hereby; at the same time, personally, I would like to express my profound gratitude to all the Authors for their efforts and contributions to the academic speech therapy, as we know it today. Moreover, I would like to warmly thank the reviewers and editors for their work, without which the publication of this volume would not be possible.

Olga Przybyła